

1

Oppgave 1 (teller totalt 25%)

Betrakt et samfunn der tannlegetjenester omsettes i et uregulert marked. Grensekostnadene øker med økende tjenesteproduksjon, og ingen aktører har markedsmakt.

Myndighetene i dette samfunnet vurderer nå å subsidiere tannlegetjenester slik at bruken blir gratis for pasientene. Tjenestene vil i så fall bli produsert av de samme tannlegene som før, med samme kostnadsstruktur som før, men tannlegenes kostnader vil bli dekket av myndighetene. Det planlegges ingen rasjonering eller andre restriksjoner på omfanget av bruken av tannlegetjenester.

Bruk av digital håndtegning

Til denne oppgaven kan du bruke digital håndtegning hvis du ønsker det. Bruk eget skisseark (utdelt). Se instruksjon for utfylling av skisseark på din pult. Husk at farger ikke vil synes etter at ark er lagt til din digitale besvarelsen i Inspira. Spør en eksamensvakt dersom du trenger hjelp.

(a) (Teller 12,5%)

Dersom ingen markedssvikt er til stede, hvordan vil slik subsidiering påvirke i) bruken av tannlegetjenester, og ii) samfunnsøkonomisk effektivitet?

Begrunn svaret ditt. Bruk gjerne en figur.

Skriv ditt svar her...

Før subsidieringen blir iverksatt er markeds-allokeringen Pareto-effektiv. Dette er fordi når ingen markedssvikt er til stede, vil alle gjensidige fordelaktige bytter være gjennomført. Dette er i henhold til det første velferdsteoremet, som sier at et markeds-allokeringen genererer en effektiv allokering dersom ingen markeds-makt er til stedet. Tannlegene vil ønske å tilby sine tjenester til pris til marginal kostnad. Pasientene vil kjøpe tannlegetjenester til pris lik deres betalingsvillighet. Dette innebærer at ved den siste produserte enheten av tjenesten vil de ekstra kostnadene være lik mengden pasienten er villig til å betale for denne prisen. Dermed produseres det tannlege-tjenester i for alle kvantum der hvor pasientenes betalingsvillighet er større enn samfunnsøkonomisk kostnad. Dette er samfunnsøkonomisk lønnsomt, i henhold til definisjonen fra Finansdepartementet. Situasjonen før subsidie er markert med "A" i figuren.

Dersom en subsidierer slik at tannlegetjenester er gratis vil fortsatt pasientene tilpasse seg etter samme prinsipp. Forskjellen nå er at prisen de møter er lik null, dermed tilpasser de seg slik at de etterspør flere tannlege-timer helt til deres marginale betalingsvillighet er lik null. Det innebærer at alle som er villige å betale 0 kr eller mer vil etterspørre tannlege-timer.

Jeg velger å tolke oppgaven som at myndighetene vil dekke alle kostnadene til tannlege-tjenesten, ikke bare de økte kostnadene som følger av økt produksjon. Dermed står myndighetene ovenfor samme kostnads-kurve som tannlegene gjorde før subsidieringen. Slik jeg har tegnet det ville ikke tannlegene vært villige til å tilby tannlege-tjenester dersom dette var gratis, dermed ville vi ikke hatt et marked for tannlege-tjenester til denne prisen.

Nå som myndighetene sier at de skal tilby gratis tannlege-tjenester til alle vil de stå ovenfor en etterspørsel av mengde x_2 , som markert i figuren. Til denne mengden er de marginale kostnadene lik p_2 . Det betyr altså at de marginale kostnadene ved å produsere den siste enheten er mye større enn den marginale betalingsvilligheten for den siste tjenesten. Den marginale betalingsvilligheten er lik null, og vi har et stort kostnads-overskudd. Dermed er ikke denne allokeringen samfunnsøkonomisk optimal.

Bruken av tannlege-tjenester øker dermed betraktelig når prisen reduseres. Alle som ikke trenger en negativ pris for å gå til tannlegen, vil nå gjøre dette. Til denne prisen ville ikke markedet tilbudt tannlege-tjenester da kostnadene overstiger prisen de får for tjenesten. Dette er ikke samfunnsøkonomisk optimalt. Likevel er det ikke gitt at dette er en dårlig ide, hvis myndighetene mener at tilgang til tannlege-tjenester er viktig. Dette er dog en normativ vurdering.

Besvart.

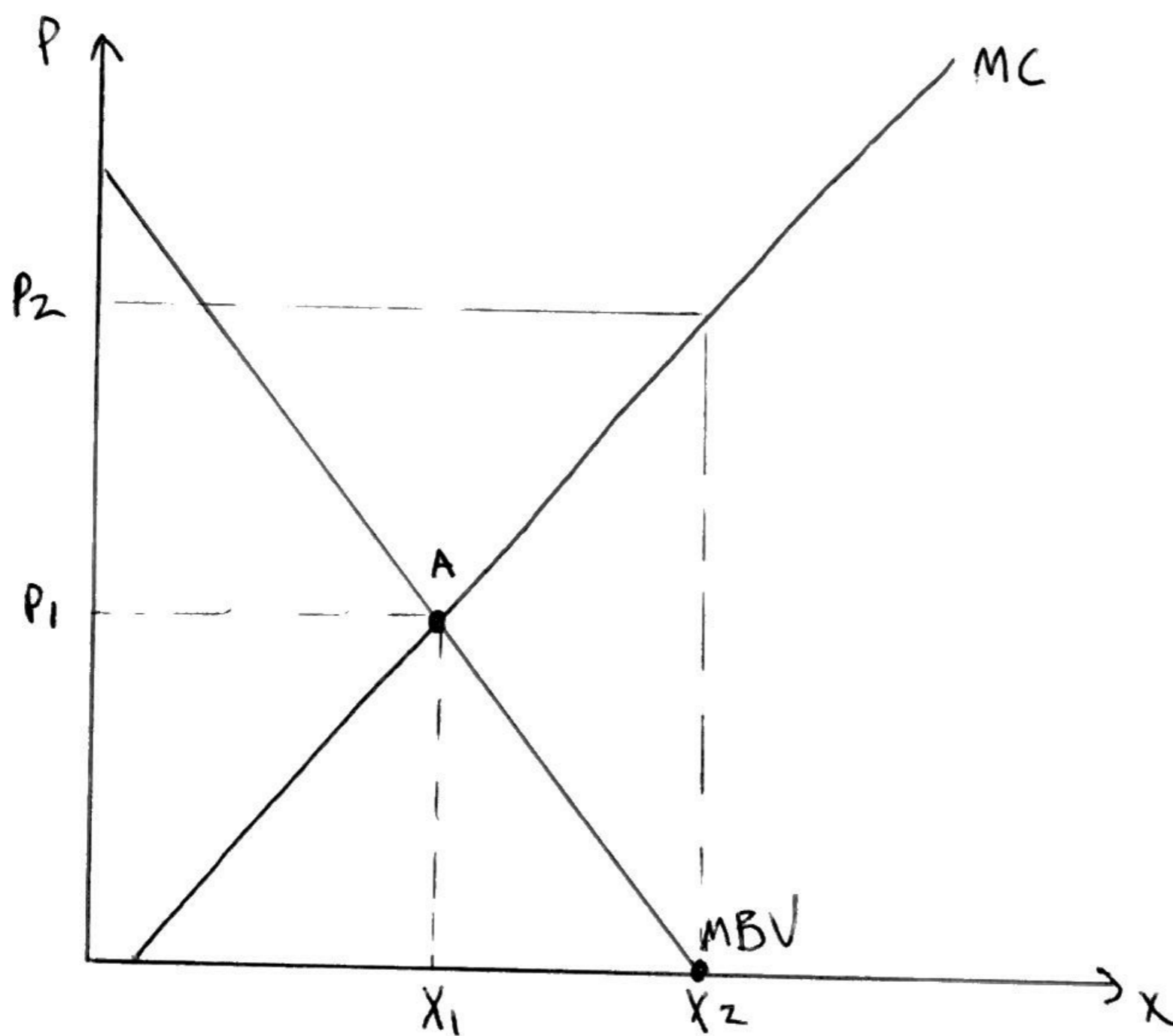
Knytte håndtegninger til denne oppgaven?

Bruk følgende kode:

0 7 3 9 5 1 1

Oppgavekode Question code	Dato Date	Emnekode Subject code	Kandidatnummer Candidate number	Oppgavenummer Question number	Sidetall Page number
0739511	14.12.18	ECON1220	172397	1	1

a/

(b) (Teller 12,5%)

Pek på relevante økonomfaglige argumenter for og/eller mot subsidiering av tannlegetjenester, ut over det som kom fram i svaret ditt til spørsmål 1a). Anta nå at det *kan* finnes markedssvikt, så dette kan diskuteres dersom du mener det er relevant.

Skriv ditt svar her...

Dersom en mener at tannlege-tjenester bør subsidieres er det trolig først og fremst fordi en mener at det ikke produseres nok slike tjenester i markedet. Et normativt syn her er at konsumentene ikke etterspør tannlege-tjenester like mye som myndighetene mener at de burde.

Når myndighetene griper inn i markedet er det ofte på grunn av markedssvikt og fordelingshensyn. Her kan jeg tenke meg at begge grunner kan være aktuelle. Tannlege-tjenester er ofte dyre, man kan tenke seg en situasjon hvor dette er på grunn av markedsrett. Kanskje er det bare en spesialist på sitt område i den aktuelle kommunen, noe som fører til at markedsrett og muligheten til å sette høye priser.

Det kan også tenkes at det ikke finnes markeder for tannlege-tjenester overalt hvor det etterspørres. Isåfall er dette også en markedsrett. Dette kan trolig være tilfellet på små tettsteder for ingen tannleger har etablert seg da de ikke tror det er et lønnsomt marked å drive i.

Dersom myndighetene mener at tannlege-tjenester er nødvendig gode, som alle bør ha tilgang til, er det dermed grunn til å gripe inn i markedet. I tillegg til markedsrett kan dette også knyttes til fordeling. Myndighetene vil trolig ønske å tilby tannhelse-tjenester til alle, ikke bare personer som har råd til det og personer som bor i områder hvor dette tilbys.

Som vi så i oppgave (a) fører subsidiering av tannlege-tjenester til at det etterspørres betraktelig mer i markedet. Dersom myndighetene tilbyr gratis tannlege-tjenester vil markeds-allokeringen ikke være effektiv. Myndighetene kan bruke subsidie for å korrigere for markedssvikt ved å

heller betale tannlegene en viss sum, slik at de heller tilbyr sine tjenester til en lavere pris. Da kan vridningen som følge av subsidier være ønsket.

Når myndighetene betaler kostnadene ved produksjon, vil trolig incentivene til å produsere på landet være større, og denne markedssvikten vil dermed kunne bli korrigert for.

Et annet moment er at denne subsidieringen vil være en stor kostnad for myndighetene. En slik utgift vil trolig måtte finansieres gjennom skatter, som i seg selv har vridene effekter. Ved høyere marginalsatt på arbeid vil trolig mange velge å arbeide mindre, og noe som igjen har negative ringvirkninger i samfunnet.

Besvart.

Knytte håndtegninger til denne oppgaven?
Bruk følgende kode:

3 4 7 9 2 3 5

2

Oppgave 2 (teller totalt 35%)

I Norge mottar foreldre til barn under 18 år barnetrygd, og beløpet er uavhengig av foreldrenes inntekt. I offentlig debatt de senere årene har flere tatt til orde for at barnetrygden bør behovsprøves mot foreldrenes inntekt.

Bruk av digital håndtegning

Til denne oppgaven kan du bruke digital håndtegning hvis du ønsker det. Bruk eget skisseark (utdelt). Se instruksjon for utfylling av skisseark på din pult. Husk at farger ikke vil synes etter at ark er lagt til din digitale besvarelsen i Inspira. Spør en eksamensvakt dersom du trenger hjelp.

(a) (Teller 15%)

Gi en kort oversikt over sentrale fagøkonomiske argumenter for og mot behovsprøving av barnetrygden.

Skriv ditt svar her...

Situasjonen i dag er et eksempel på en generell ordning, hvor alle mottar barnetrygd uavhengig av inntekt. Behovsprøving vil på sin side innebære at mengden barnetrygd en får avhenger av inntekt. Dette kan gjøres på flere måter, men jeg vil her anta at ordningen er slik at en vil gradvis få mindre barnetrygd når inntekten øker, inntil en viss terskelnivå på inntekten nås og man ikke vil få barnetrygd.

Først vil jeg se på fordelene ved en universell ordning og dermed ulemper ved en behovsprøving.

En universell ordning er trolig gunstig dersom målet i seg selv er å minske fattigdom, men ikke for å støtte fattige barnefamilier generelt. Grunnen til dette er at en universell barnetrygd er en nær tilknytning til det en kaller en lumpsum-overføring. Slike overføringer har ingen vridene effekter, da alle får samme mengde og ingen relative priser endres. I en ekstrem situasjon kan man se for seg at barnetrygd i seg selv gir incentiver til å få flere barn, men i den virkelige verden er det rimelig å anta at folk legger andre faktorer til grunn når de velger å få barn.

Ved en universell barnetrygd vil derimot alle barneforeldre oppleve en inntektseffekt. Dette gjør at de nå har bedre råd, og kan konsumere mer av alle goder. Formålet med barnetrygden er at foreldre skal kunne dekke utgifter følger av å ha barn. En universell ordning vil ikke gjøre at goder rettet mot barn blir relativt billigere, og dermed er ikke tiltaket helt målrettet. Foreldre vil kunne bruke disse inntektene på hva som helst, så det er ikke en selvfølge at disse pengene goder barna. Likevel sier inntektseffekten at denne overføringen vil føre til at en kan konsumere mer av alle goder, deriblant goder rettet mot barn.

En annen fordel ved en universell ordning er at det ikke skapes noe stigma rundt denne overføringen. Når alle med barn får barnetrygden vil

dette heller skape en fellesfølelse snarere enn en skam over å motta hjelp. Dette kan trolig bidra til økt støtte for velferdsstaten. Dette kan sees på som en god sirkel hvor fellesskapsfølelsen og støtten til velferdsstaten forsterker hverandre.

Dersom en behovsprøver barnetrygden slik jeg foreslo i første avsnitt vil en få en situasjonen slik som i figuren under. Hvordan en velger å tilpasse seg denne trygden avhenger i stor grad av menneskenes preferanser. Faktum er at behovsprøvd barnetrygd gjør at de relative prisene endres. Dette kan sammenlignes med en høy marginalsatt på arbeid. Dersom en får ekstra inntekter, altså barnetrygd, av å jobbe lite innebærer dette at fritid blir relativt billigere. Man må gi opp mindre inntekt ved å arbeide mindre, siden en får barnetrygd. Dette fører til såkalte fattigdomsfeller.

Fattigdomsfellene innebærer at som følge av økt barnetrygd velger foreldre å arbeide mindre. Når en arbeider mindre er det vanskeligere å komme seg ut av fattigdom, i tillegg til de andre negative ringvirkningene mindre arbeid har for samfunnet. Behovsprøvd barnetrygd endrer altså mottakernes incentiver. Dersom målet er å bekjempe fattigdom er dermed behovsprøving trolig ikke det beste alternativet som en legger til grunn av arbeid er veien ut av fattigdom.

Likevel betyr ikke dette at det ikke er fordeler ved behovsprøving. Hovedtanken bak en slik ordning er trolig at støtten kun skal gå til de som trenger det. Dermed kan man tenke seg at utgiftene til staten blir mindre dersom de behovsprøver ordningen. Eventuelt kan en også tenke seg at for en gitt sum penger satt av til barnetrygd vil de som faktisk trenger det kunne få mer penger som ordningen behovsprøves. Dette forutsetter dog at kostnadene ved behovsprøving er lave. Det er nok trolig større administrative kostnader sammenlignet ved en universell ordning, men likevel virker det mulig å finne en ordning hvor inntekten bestemmer mengde støtte.

Dersom målet er å hjelpe fattige barnefamilier kan dermed behovsprøving være effektivt, selv om det tydelig har flere negative ringvirkninger.

Besvart.

Knytte håndtegninger til denne oppgaven?

Bruk følgende kode:

6 3 3 1 1 5 4

(b) (Teller 15%)

Betrakt en person med et barn under 18 år. Personen står overfor en gitt timelønn, kan velge fritt hvor mye han/hun vil jobbe, har ingen andre inntekter utenom lønn og barnetrygd, og har ingen annen motivasjon for å være i arbeid enn lønnsinntekt. Se bort fra skatt.

Forklar, gjerne ved hjelp av figurer, hvordan en slik person vil tilpasse sin arbeidstid i følgende tre situasjoner:

i) Det gis ingen barnetrygd.

ii) Barnetrygden er på 10 000 kr årlig per barn, og gis som en universell, ikke behovsprøvd ordning.

iii) Barnetrygden er på 10 000 kr årlig per barn, men gis bare dersom personen har 200 000 kr eller mindre i årlig lønnsinntekt.

Skriv ditt svar her...

På figurene under har jeg tegnet alle tre situasjonene. Arbeidstid er på første-aksen og inntekt på andre-aksen. Den stigende kurven viser hvor mye inntekt personen kan oppnå avhengig av hvor mye personen jobber. Helningen er derfor timelønne til personen.

Situasjon i) viser hvordan personen tilpasser seg uten barnetrygd.

Personen vil maksimere sin egen nytte gitt sine inntektsmuligheter. Siden personen bare motiveres av arbeid grunnet lønnsinntekt har jeg tegnet indifferenskurvene slik at de krummer slik at hun vil tjeneste mest mulig og jobbe lite. Jeg tenker meg likevel at hun likevel vil ønske å jobbe noe, siden dette er den eneste kilden til inntekt for personen. Derfor krummer de indifferenskurvene slik at hun fortsatt vil jobbe litt.

Personen tilpasser seg til arbeidstid A_1 og får dermed inntekten Y_1 .

Situasjon ii) bygger på antagelsene mine fra situasjon i). Nå mottar personen en universell barnetrygd på 10 000 kr, siden hun har et barn. Dette innebærer at personenes inntektsmuligheter har økt, som vist med skifte i kurven til I_2 i figuren. Dette viser at for en gitt arbeidstid vil personen få oppnå en større inntekt. Dersom personen velger å ikke jobbe noe vil hun fortsatt kunne få 10000 årlig i barnetrygd. Som forklart i oppgave 2(a) vil en slik ordning medføre en inntektseffekt. Denne effekten taler som forklart av mer konsum av alle goder. I dette eksempelet er godene fritid og inntekt som brukes til konsum. Med personens preferanser til betraktning er det derfor rimelig å anta at personen tilpasser seg til at hun får høyere inntekt, og mindre arbeid.

Dette viser til tilpasningen med arbeidstid A_2 , som genererer enn årlig inntekt på Y_2 . Med den universelle barnetrygden er det derfor nå mulig for personen å arbeide mindre og samtidig få høyere inntekt.

Situasjon iii) innebærer en annen endring i personen inntektsmuligheter. Her får vi både en substitusjon og inntektseffekt. Ikke bare hvis personen tjener mer enn 200000 vil hun ha samme inntektsmulighet. Forskjellen nå er at de relative prisene har endret seg for arbeidstid under Y^* . Fritid i form av mindre arbeid har nå blitt relativt billigere, i tillegg til inntektseffekten som forklart over. Hvordan personen allokterer seg avhenger av preferanser og dermed allokeringen før ordningen trer i kraft. Slik jeg har tegnet det valgte personen å tjene rett over terskelverdien 200000 før. Nå som ordningen er iverksatt innebærer dette at konsumenten kan velge å arbeide en god del mindre og fortsatt tjene i nærheten av 200 000 kroner. Med bakgrunn i preferansene til personen, er det grunn til å tro at hun vil velge en slik tilpasning. Dette demonstrerer problemet med såkalte fattigdomsfeller som forklart i forrige oppgave. Barnetrygden har gjort det mindre attraktivt å jobbe. Ut fra dette tilpasser personen seg nå ved arbeidstid A_2 på side figuren på side 4, dette genererer enn samlet inntekt på Y_2 .

Besvart.

Knytte håndtegninger til denne oppgaven?

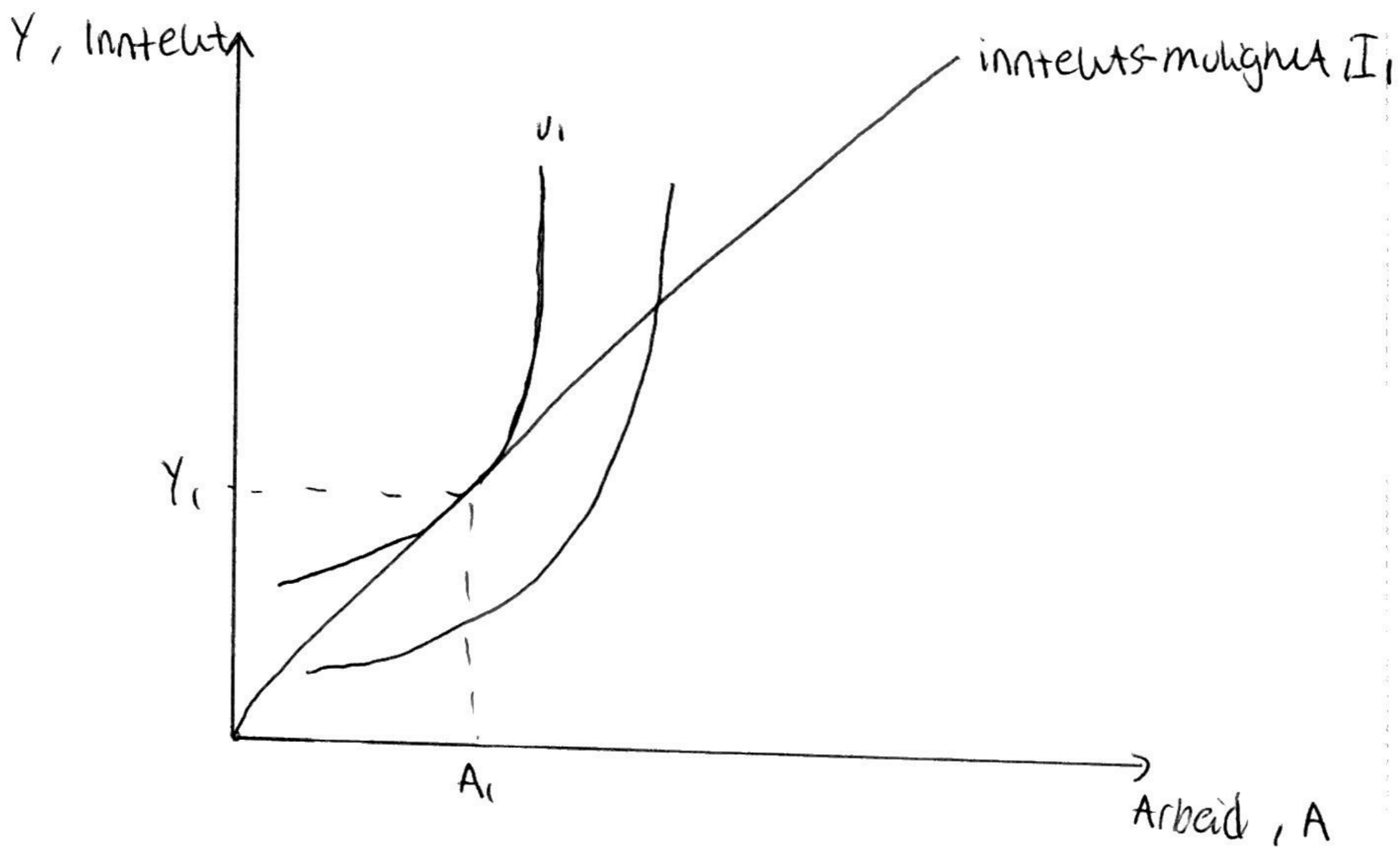
Bruk følgende kode:

0 7 4 5 0 5 8

Oppgavekode Question code	Dato Date	Emnekode Subject code	Kandidatnummer Candidate number	Oppgavenummer Question number	Sidetal Page number
0745058	14.12.18	ECON1220	172397	2	2

Tegneområde Drawing area

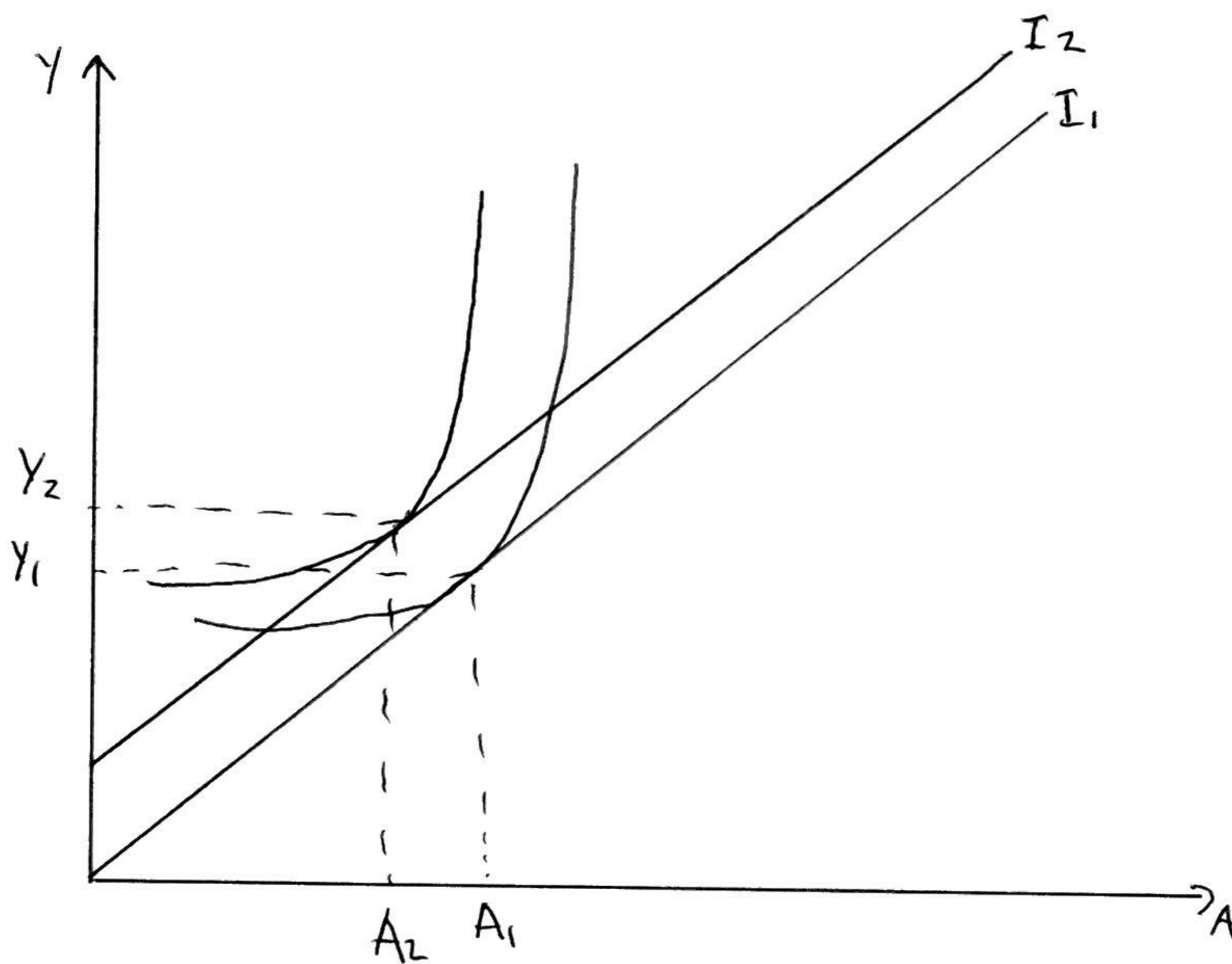
Situasjon i)

Oppgavekode Question code	Dato Date	Emnekode Subject code	Kandidatnummer Candidate number	Oppgavenummer Question number	Sidetall Page number
074505B	14.12.18	ECON1220	172397	2	3

Tegneområde Drawing area

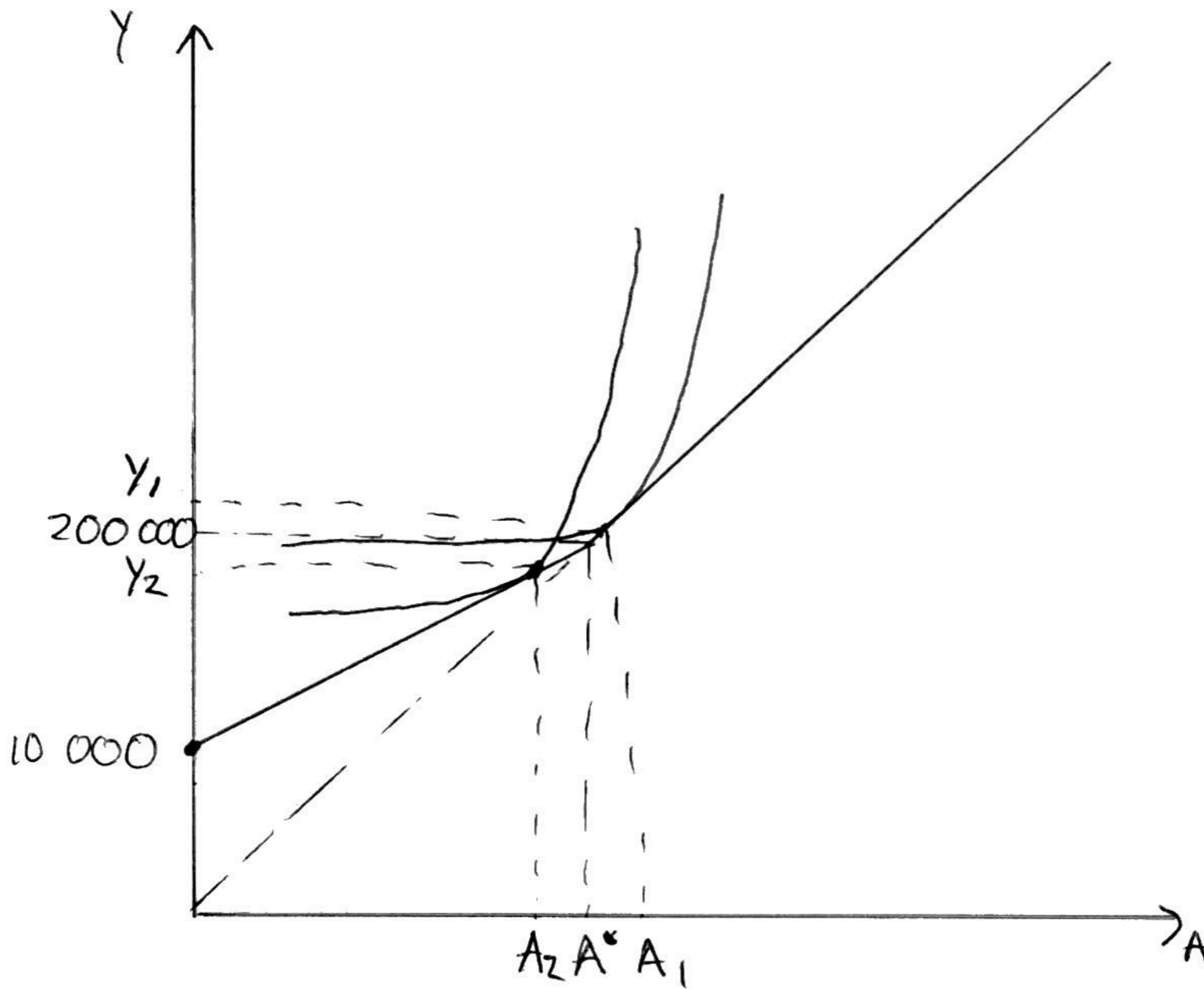
Situasjon ii)

Oppgavekode	Dato	Emnekode	Kandidatnummer	Oppgavenummer	Sidetal
Question code	Date	Subject code	Candidate number	Question number	Page number
0745058	14.12.18	ECON1220	172397	2	4

Tegneområde Drawing area

Situasjon iii)

(c) (Teller 5%)

I den offentlige debatten hevdes det av og til at behovsprøving av barnetrygden vil gi svakere økonomisk insentiver til lønnet arbeid. Stemmer dette for alle personer, uavhengig av personens preferanser?

Forklar med utgangspunkt i svaret ditt på spørsmål 2b).

Skriv ditt svar her...

Jeg henviser til min besvarelse på deloppgave 2 (a) og (b) hvor jeg har forklart hvordan en slik ordning kan føre til såkalte fattigdomsfeller, nettopp fordi lønnet arbeid har blitt mindre attraktivt.

Dette stemmer likevel ikke for alle, og er sterkt avhengig av en persons preferanser. Jeg viser til min illustrasjon på side 4, ved forrige deloppgave:

Dersom personen før ordningen hadde tilpasset seg slik at hun jobbet mye mer og tjente langt over 400 000 kroner årlig, ville trolig ikke denne ordningen påvirket personens allokering. Dette er fordi hun da gitt sine inntektsmuligheter, ønsker å arbeide så mye at hun tjener 400 000. Da ville hun trolig kommet dårligere ut som hun tilpasset seg slik som personen i situasjon iii) i forrige deloppgave.

Man kan tenke seg at en annen person har motivasjon til å jobbe annet enn inntekt, eller rett og slett bare ønsker høy inntekt til konsum. Da vil personen tilpasse seg til en inntekt langt over terskelverdien på 200 tusen, og dermed forbli i samme allokering etter ordningen. Dette er fordi det maksimerer personens nytte, gitt hennes preferanser.

Resultatet av en slik ordning er derfor sterkt avhengig av personers preferanser.

Besvart.

Knytte håndtegninger til denne oppgaven?

Bruk følgende kode:

3 2 0 9 9 5 0

3

Oppgave 3 (teller totalt 30%)

Høsten 2018 avholdt Kristelig Folkeparti (KrF) ekstraordinært landsmøte for å avgjøre et viktig politisk retningsvalg. Årsmøtets beslutninger skulle fattes ved hjelp av flertallsvalg. I en kronikk publisert i forkant av landsmøtet (Aftenposten 25.10.2018), påpekte Aanund Hylland at det ved voteringen kunne tenkes å oppstå *roterende flertall*, også ofte kalt *valgssykler*.

I kronikken beskrev Hylland de tre aktuelle alternativene på følgende måte:

V = Gå i regjeringsforhandlinger med venstresiden.

SQ = Fortsatt stå utenfor regjering (*status quo*).

H = Gå i regjeringsforhandlinger med høyresiden.

Følgende tekst gjelder for deloppgavene 3b og 3c:

Hylland nevner i kronikken seks ulike måter som landsmøtedelegatene kan tenkes å rangere de tre alternativene på (altså seks ulike preferanseordninger). Hvis vi nummererer disse med romertall, og for hver preferanseordning skriver det mest foretrukne valgalternativet først, deretter det nest mest foretrukne, og det minst foretrukne til sist, kan vi presentere de ulike preferanseordningene slik:

I. H-SQ-V (høyreorientert)

II. V-SQ-H (venstreorientert)

III. SQ-H-V (vil stå utenfor regjering, men mest høyreorientert)

IV. SQ-V-H (vil stå utenfor regjering, men mest venstreorientert)

V. H-V-SQ (vil i regjering, men mest høyreorientert)

VI. V-H-SQ (vil i regjering, men mest venstreorientert)

Bruk av digital håndtegning

Til denne oppgaven (3a, 3b og 3c) kan du bruke digital håndtegning hvis du ønsker det. Bruk eget skisseark (utdelt). Se instruksjon for utfylling av skisseark på din pult. Husk at farger ikke vil synes etter at ark er lagt til din digitale besvarelsen i Inspera. Spør en eksamensvakt dersom du trenger hjelp.

(a) (Teller 10%)

Hva er valgsykler (roterende flertall)?

Hvilke konsekvenser kan valgsykler ha?

Under hvilke betingelser kan de tenkes å oppstå?

Skriv ditt svar her...

Valgsykler innebærer at resultatet av en flertallsbeslutning vil avhenge av hvilken rekkefølge en foretar avtsemningen i. Dette er fordi folk ikke nødvendigvis har entoppede og transitive preferanser.

Under betingelsen om at alle har entoppede preferanser vil en ikke få valgsykler. Det innebærer at alle er enige om at man kan rangere valgene ut fra en dimensjon. Vi har dermed en kardinal rangering, hvor flertallsavstemningen vil maksimere medianvelgerens nytte.

Slik som Hylland beskriver preferanseordningen er det grunn til å forvente at valgsykler kan oppstå. Dette er fordi selv om noen velgere er enige om at KRF for eksempel burde forhandle med høyresiden, så kan de samme velgerene være uenige om den nest-foretrukkede løsningen er alternativ V eller SQ.

Da er velgerne derimot ikke enige i at alternativene kan rangeres om en felles akse, og vi vil kunne få flertoppede preferanser.

Konsekvensen av dette er at vi får et helt annet resultat enn det som maksimerer medianvelgerens preferanser. I tillegg vil vi kunne få et resultat som ut fra en normativ vurdering ikke godt nok representerer flertallets vilje. Hva beslutningen lander på vil ikke bare avhenge av hva velgerene foretrekker, men også hvordan de vurderer sin nest og minst foretrukkede løsning. Dette er et eksempel på Arrow's umulighetsteorem som beskriver begrensningene ved et felles vilje.

Besvart.

Knytte håndtegninger til denne oppgaven?

Bruk følgende kode:

8 9 5 0 2 0 2

(b) (Teller 10%)

Anta først at *kun* preferanseordning I, II, III og VI var representert blant delegatene på årsmøtet. Kunne vi da ha fått valgsvikler i avstemningen? Forklar, og vis hvorfor/hvorfor ikke.

(Tips: Det kan være lurt å plassere SQ i midten når du skal vise dette.)

Skriv ditt svar her...

På figuren har jeg vist hvordan de ulike velgerne rangerer alternativene. Andre-aksen viser deres foretrukne rekkefølge, hvor 1 er rangert som best. Jeg har også valgt å benevne de ulike velgerne med tall, hvor 1 tilsvarer velger I.

Som figuren viser vil vi her kun få entoppede preferanser. Velgerne er derfor enige om at alternativene kan rangeres langs den gjeldene aksene. Uansett hvordan vi nå arrangerer en demokratisk flertallsavstemning vil medianvelgeren vinne.

For meg ser det ut som SQ er det alternative som maksimerer medianvelgerens preferanser her. Dette er fordi SQ vil vinne en avstemning over både H og V, dersom bare de fire første representative velgerne er til stedet. SQ er dermed det man kaller en kondorse-vinner (med forbehold om skrivefeil), siden den vil vinne en avstemning mellom alle gjeldene alternativ.

Dette vil bli resultatet av flertallsavstemningen som følge av at alle velgerne (1-4) har entoppede preferanser langs den gitte aksene.

Besvart.

Knytte håndtegninger til denne oppgaven?

Bruk følgende kode:

5 9 7 7 1 7 1

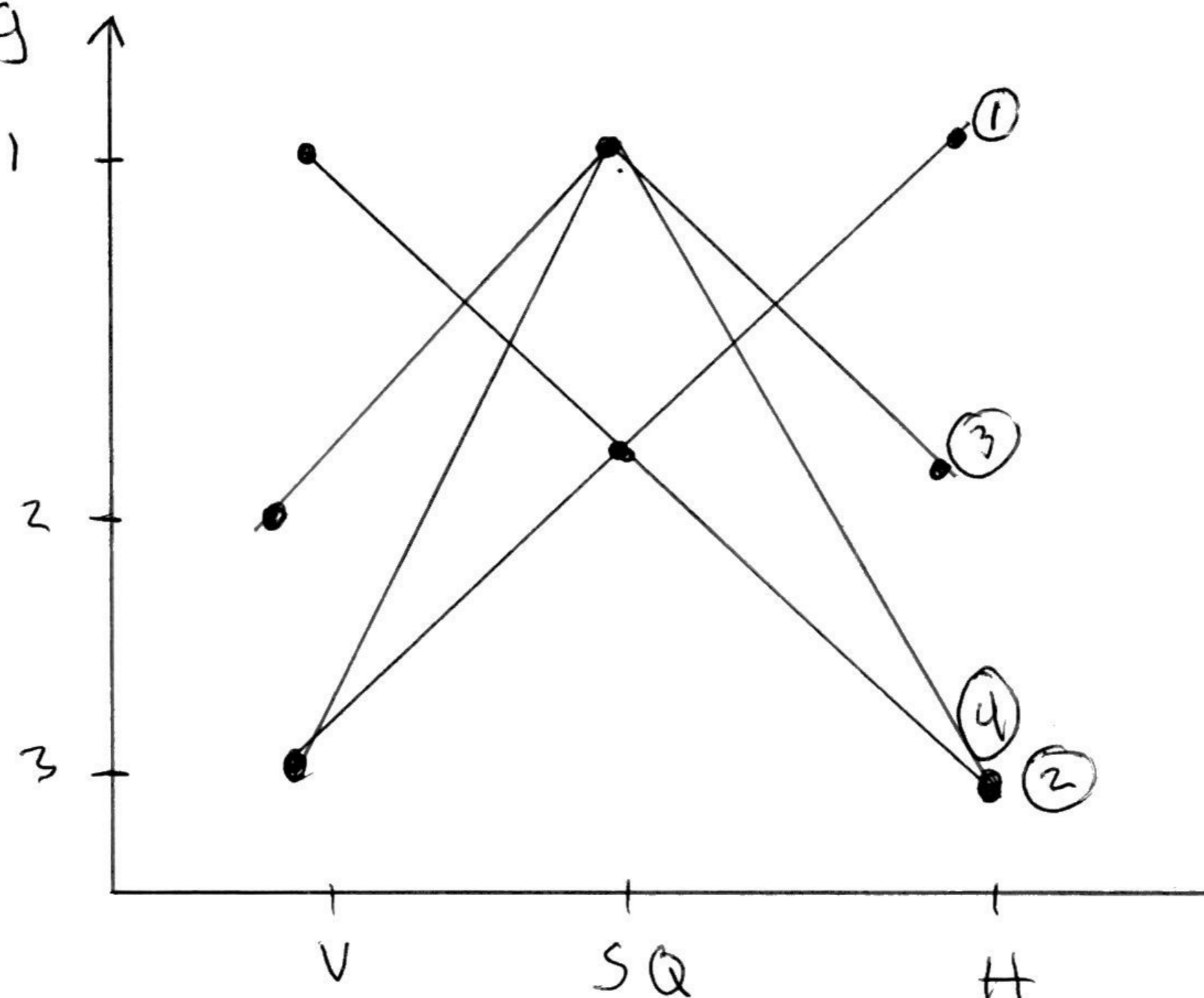
Oppgavekode	Dato	Emnekode	Kandidatnummer	Oppgavenummer	Sidetall
Question code	Date	Subject code	Candidate number	Question number	Page number

5977171	14.12.18	ECON1220	172397	3	5
---------	----------	----------	--------	---	---

Tegneområde Drawing area

b/

rangering

(c) (Teller 10%)

Anta nå at alle de seks preferanseordningene I-VI var representert på landsmøtet. Kunne vi da ha fått valgsykler i avstemningen? Forklar, og vis hvorfor/hvorfor ikke.

Skriv ditt svar her...

Hvis vi nå lar representativ velger V og VI delta i valget, ser vi i figuren at begge to har to-toppede preferanser gitt den gjeldene aksene.

Vi ser dette fordi de er enige om at SQ er deres minst foretrukkede alternativ, men de er derimot uenige om rangeringen av henholdsvis alternativ V og H.

Dette innebærer at vi ikke har en kardinal rangering hvor velgerne er enige i at alternativene kan rangeres langs denne aksene.

Dette gir muligheter for valgsykler. Det er ikke slik at vi under videre antagelser kan vite at vi nødvendigvis får det, men vi må ta høyde for at dette er en mulighet.

Når disse velgerne er inkludert vil rekkefølgen på avstemningen kunne ha stor betydning. Det vil ha betydning for resultatet om de først stemmer mellom alternativ SQ og et annet, hvor V og VI er enige, eller om de starter ved å stemme mellom V og H hvor disse to representative velgerne er uenige.

Besvart.

Knytte håndtegninger til denne oppgaven?

Bruk følgende kode:

1 2 2 5 0 3 9

Oppgavekode
Question code

Dato
Date

Emnekode
Subject code

Kandidatnummer
Candidate number

Oppgavenummer
Question number

Sidetall
Page number

1225039

14.12.18 ECON1220

172397

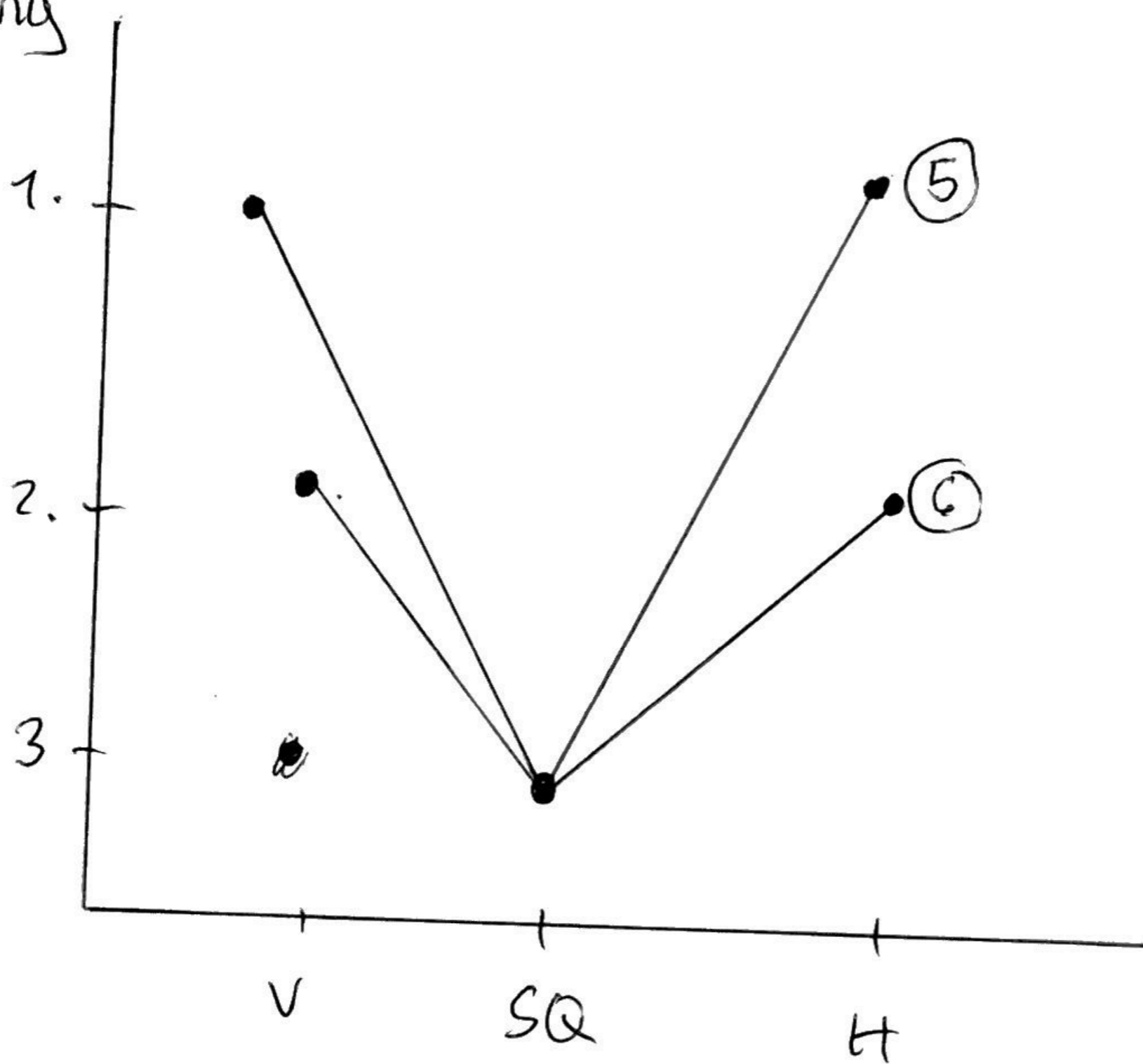
3

6

Tegneområde Drawing area

4

rangering

4

Oppgave 4 (teller totalt 10%)

I påstandene nedenfor viser begrepet "samfunnsøkonomisk lønnsomt" til den definisjonen som er gitt i Finansdepartementets rundskriv R-109(4) fra 2014 (på pensum). Anta at alle kostnader og alle betalingsvillighetsbeløp er målt i nåverdi. Marker om hver påstand er riktig eller gal.

- Riktig svar = 2 poeng
- Feil svar = 0 poeng
- Ubesvart = 0 poeng

Bruk av digital håndtegning

Til hele oppgave 4 skal du IKKE bruke digital håndtegning. Du skal kun huke av på et svaralternativ.

- (a) Hvis vi vet at et tiltak er samfunnsøkonomisk lønnsomt, vet vi også at tiltaket innebærer en reell Pareto-forbedring.

Velg ett alternativ

Riktig

Galt

Riktig. 0 av 0 poeng.

Knytte håndtegninger til denne oppgaven?

Bruk følgende kode:

1 1 8 4 8 8 2

- (b) Hvis vi vet at et tiltak innebærer en reell Pareto-forbedring, vet vi også at det er samfunnsøkonomisk lønnsomt.

Velg ett alternativ

Riktig

Galt

Feil. 0 av 0 poeng.

Knytte håndtegninger til denne oppgaven?

Bruk følgende kode:

0 9 0 5 6 5 7

- (c) Hvis vi vet at alle de berørte tilsammen er villige til å betale mer for å få gjennomført et tiltak enn det det koster å gjennomføre tiltaket, vet vi også at tiltaket er samfunnsøkonomisk lønnsomt.

Velg ett alternativ

Riktig

Galt

Riktig. 0 av 0 poeng.

Knytte håndtegninger til denne oppgaven?

Bruk følgende kode:

8 9 6 6 0 8 8

- (d) Hvis vi vet at et tiltak er samfunnsøkonomisk lønnsomt, vet vi også at staten vil få inntekter av prosjektet som minst dekker statens kostnader.

Velg ett alternativ

Riktig

Galt

Feil. 0 av 0 poeng.

Knytte håndtegninger til denne oppgaven?

Bruk følgende kode:

6 6 7 1 7 7 0

- (e) I en kostnads-virknings-analyse skal alle konsekvenser verdsettes i kroner og øre, så langt dette er mulig.

Velg ett alternativ

Riktig

Galt

Riktig. 0 av 0 poeng.

Knytte håndtegninger til denne oppgaven?

Bruk følgende kode:

3 4 6 4 7 2 6

